

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 29.04.2026
FU-sak: 19/26		Arkivsaknr.:

Ph.d alumnusundersøkelsen 2026

Bakgrunn

Universitetet i Bergen (UiB) har våren 2026 gjennomført sin andre alumnusundersøkelse blant tidligere ph.d.-kandidater. Undersøkelsen ble sendt til personer som fullførte ph.d.-utdanningen ved UiB i perioden 2020–2022, og gir et bilde av de ferdige doktorenes arbeidslivstilknytning, forskningsopphold, samt hvordan de vurderer kompetansen de oppnådde gjennom ph.d.-utdanningen i lys av dagens arbeidsoppgaver.

Alumnusundersøkelsen 2026 er del av et kunnskapsgrunnlag for UiBs videre arbeid med utvikling av ph.d.-utdanningen, særlig med tanke på arbeidslivsrelevans.

Hovedbildet er at UiBs ferdige doktorer har svært høy sysselsetting, sterk tilknytning til relevante stillinger og i stor grad arbeider ved utdannings- og forskningsinstitusjoner, samtidig som privat og offentlig sektor utenfor academia også representerer viktige karriereveier. Respondentene rapporterer gjennomgående høy grad av tilfredshet med egen arbeidssituasjon og vurderer i stor grad ph.d.-utdanningen som relevant for nåværende stilling. Samtidig viser undersøkelsen noen områder for forbedring, for eksempel at den oppnådde kompetansen innen ledelse og samarbeid er noe lavere enn det som etterspørres i arbeidslivet.

Metode og datagrunnlag

Alumnusundersøkelsen ble 3. mars 2026 sendt til 694 personer som fullførte ph.d.-utdanningen ved UiB i perioden 1. januar 2020 til 31. desember 2022. To påminnelser ble sendt før undersøkelsen ble avsluttet 25. mars 2026.

Totalt har 237 personer (34 prosent) svart på hele eller deler av undersøkelsen, hvorav 195 har fullført hele spørreskjemaet. Alle fakulteter er representert blant respondentene, men fra to av fakultetene er det seks eller færre respondenter.

Samlet sett vurderes respondentene å stort sett representere demografien i gruppen med tanke på fakultetstilknytning, kjønn og statsborgerskap. Det vurderes derfor at svarene gir et rimelig representativt bilde av doktorenes situasjon, men gitt den lave svarprosenten og noen variasjoner i demografien kan det ikke utelukkes at det kan være noe skjevhet i tallene.

Arbeidslivstilknytning

Syssetting

Undersøkelsen viser at sysselsettingsgraden blant UiBs ferdige doktorer er høy. Hele 99,6 prosent av respondentene har vært yrkesaktiv etter fullført ph.d.-grad, og gjennomsnittlig har respondentene vært i relevant arbeid i 84,2 prosent av tiden.

Videre fikk:

- 88,6 prosent relevant jobb innen ett år etter fullført grad
- 57,2 prosent relevant jobb før disputas

Tabell 1: Oversikt over doktorenes nåværende hovedstilling per sektor, fordelt på fakultet. Privat sektor inkluderer også ideell organisasjon, interesseorganisasjon, frivillig organisasjon og selvstendig næringsdrivende. Merk at for noen fakultet er det få respondenter. Det vises ikke resultater for KMD da undersøkelsen er sendt til under 10 personer fra dette fakultetet.

	HF	NT	MED	JUR	PSYK	SV	Alle
UH-sektoren	56,3 %	29,7 %	23,2 %	83,3 %	54,5 %	46,4 %	34,9 %
Instituttsektor	6,3 %	14,9 %	3,7 %	0,0 %	4,5 %	17,9 %	9,2 %
Universitetssykehus	0,0 %	8,1 %	37,8 %	16,7 %	9,1 %	0,0 %	17,5 %
Helse- og sosialsektoren	0,0 %	0,0 %	13,4 %	0,0 %	18,2 %	3,6 %	7,0 %
Annen offentlig sektor	25,0 %	10,8 %	1,2 %	0,0 %	13,6 %	14,3 %	8,7 %
Privat sektor	0,0 %	31,1 %	20,7 %	0,0 %	0,0 %	14,3 %	19,7 %
Annet	0,0 %	2,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,9 %
Ikke ansatt	12,5 %	2,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,6 %	2,2 %

Kun 3 prosent oppgir at de ikke har hatt relevant jobb etter disputas. Ved undersøkelsestidspunktet er 97,8 prosent av respondentene i arbeid. Dette betyr ikke nødvendigvis at 2,2 prosent er arbeidsledig. Kategorien ikke ansatt i tabell 1 inkluderer blant annet personer som er arbeidsledig, studerer, er arbeidsufør eller mellom jobber. Disse tallene er i stor grad sammenlignbare med tall fra alumnusundersøkelsen fra 2023.

Sektorfordeling

De ferdige doktorene er sysselsatt i et bredt spekter av sektorer (Tabell 1). Samlet arbeider 61,6 prosent i utdannings- og forskningsinstitusjoner (UoF-sektoren), fordelt på følgende:

- UH-sektoren (inkl. universitetsmuseer): 34,9 prosent
- Universitetssykehus: 17,5 prosent
- Instituttsektoren: 9,2 prosent

Dette representerer en svak nedgang fra 2023-undersøkelsen, der andelen som arbeidet innen UoF-sektoren var 66,3 prosent. Nedgangen sammenfaller med en noe økt andel doktorer i helse- og sosial sektor, privat sektor og i annen offentlig sektor.

Videre ser vi at totalt arbeider 19,7 prosent av respondentene i privat sektor. Dette er kun respondenter fra Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT), Det medisinske fakultet (MED) og Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV). Dette viser at ph.d.-kompetanse har tydelig relevans også utenfor akademia, da særlig innen noen av UiBs fagretninger.

Midlertidighet

Flertallet av respondentene er i faste stillinger (Figur 1). 82 prosent oppgir at dagens hovedstilling er fast, mens 18 prosent er midlertidig ansatt. Andelen midlertidige stillinger er noe høyere enn i 2023, da 14 prosent oppga å være midlertidig ansatt.

Midlertidigheten er høyest i UH- og instituttsektoren, der én av fire oppgir å være midlertidig ansatt. Det er rimelig å anta at dette i stor grad reflekterer postdoktorstillinger, som er en vanlig rekrutteringsstilling i disse sektorene. Undersøkelsen skiller ikke mellom stillingskategorier, og tallene kan derfor ikke direkte sammenliknes med andre nasjonale tall for midlertidighet i akademia, der postdoktorstillinger vanligvis ikke inngår.

I undersøkelsen i 2023 var det en kjønnsforskjell i midlertidigheten, med en større andel menn enn kvinner som oppga at de var midlertidig ansatt. Denne kjønnsforskjellen finnes i liten grad igjen i 2026-undersøkelsen.

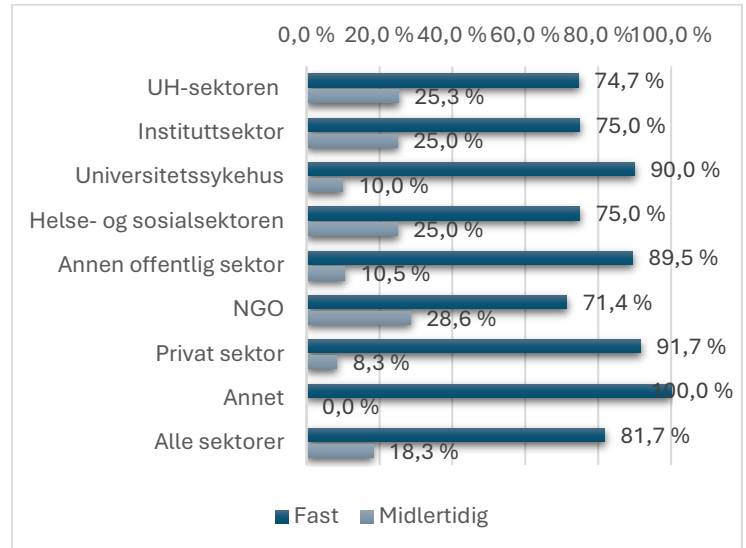
Arbeidsoppgaver og tilfredshet

Respondentene rapporterer et bredt sammensatt sett av arbeidsoppgaver. De mest utbredte er:

- forskning og utviklingsarbeid
- undervisning og veiledning
- formidling
- prosjektledelse
- utredning, analyse og rådgivning

Gjennomsnittlig bruker respondentene 42 prosent av arbeidstiden på forsknings- og utviklingsarbeid (FoU). Denne andelen er høyest blant doktorer i UH- og instituttsektoren, men også ansatte i privat og ideell sektor rapporterer høy FoU-andel.

Respondentene uttrykker generelt høy tilfredshet med egen arbeidssituasjon (Figur 2). Blant annet er over 80 prosent litt eller svært fornøyd med:

Figur 1: Oversikt over andel fast og midlertidig ansatt, fordelt på sektor. Selvstendig næringsdrivende regnes som fast ansatt.

- mulighet til å benytte egen kompetanse
- faglige utviklingsmuligheter
- grad av ansvar
- autonomi/selvbestemmelse
- mulighet til å bidra positivt til samfunnet
- faglig arbeidsmiljø

Lavest tilfredshet rapporteres for arbeidsbelastning og balanse mellom arbeid og fritid, der henholdsvis 54 og 58 prosent er svært eller litt fornøyd.

Totalt vurderer 74 prosent av respondentene at ph.d.-utdanningen i stor eller svært stor grad er relevant for nåværende stilling. Dette er på nivå med resultatene fra 2023.

Forskningsopphold og internasjonalisering

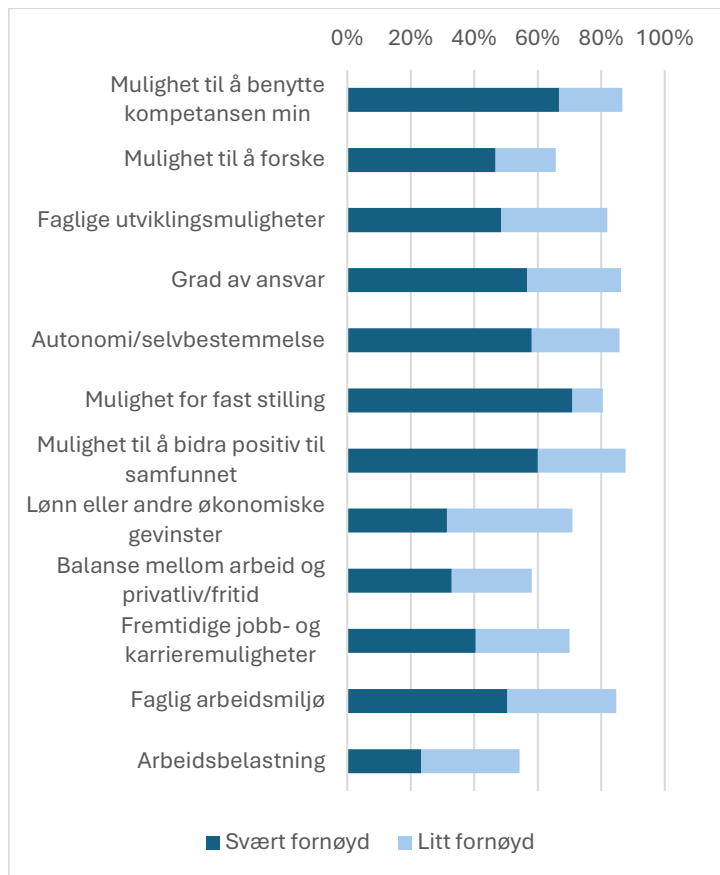
24 prosent av respondentene har hatt ett eller flere forskningsopphold på minst tre måneder under ph.d.-utdanningen. De fleste oppholdene var i Europa utenom Norge eller i Amerika.

Blant de som har hatt forskningsopphold, oppgir over halvparten at oppholdet har gitt utvidede karrieremuligheter og varig faglig nettverk.

Oppnådd kompetanse og kompetansebehov

Respondentene vurderer at de i stor grad har oppnådd sentrale forskningsrelaterte ferdigheter gjennom ph.d.-utdanningen (Figur 3, til venstre). Mer enn fire av fem vurderer at de i stor til svært stor grad har oppnådd kompetanse innen:

- metodekunnskap/ferdigheter
- kritisk og analytisk tenkning
- ansvar og evne til selvstendig arbeid
- fagkunnskap

Figur 2: Andelen som har svart at de er svært eller litt fornøyd med følgende aspektene ved sin nåværende stilling.

- akademisk skriving

Når oppnådd kompetanse sammenliknes med kompetanse som er viktig i nåværende stilling (Figur 3, til høyre), er det jevnt over stort samsvar. Samtidig peker undersøkelsen på enkelte forskjeller. Blant annet ledelse og samarbeid vurderes som viktigere i arbeidslivet enn det doktorene opplever å ha oppnådd gjennom ph.d.-utdanningen. Videre er oppnådd kompetanse innen forskningsetikk, vitenskapsteori og akademisk skriving noe høyere enn det nåværende jobber krever.

Figur 3: Andel respondenter som har svart i svært stor, i stor og i noen grad at de har oppnådd kunnskaper ferdigheter og kompetanser etter endt ph.d.-utdanning innen ulike kategorier (til venstre) og andelen som svarer at disse kunnskapene, ferdighetene og kompetansene er viktige i nåværende stilling (til høyre).

Selv om vi ser at det er noen forskjeller mellom vurdert oppnådd kompetanse, svarer 58 prosent av respondentene at innholdet i ph.d.-utdanningen passer godt med arbeidsoppgavene i den nåværende stilling. 34 prosent svarer at innholdet i ph.d.-utdanningen passer middels godt med arbeidsoppgavene, og kun 8 svarer at det passer dårlig. Av respondentene er det 51 prosent som svarer at arbeidsoppgavene deres krever en ph.d.-utdanning, mens 36 prosent svarer at arbeidsoppgavene krever utdanning på masternivå, men at det er en fordel å ha en ph.d.-grad. Kun 3 prosent svarer at arbeidsoppgavene krever utdanning på bachelornivå eller lavere. Dette tyder på at doktorene fra UiB i stor grad har arbeidsoppgaver som reflekterer den høye utdanningen, og at innholdet i ph.d.-utdanningen jevnt over passer med arbeidsoppgavene.

Saken legges frem for forskningsutvalget til orientering. Fullstendig rapport med resultater fra undersøkelsen vil bli sendt til fakultetene når denne er ferdigstilt.

